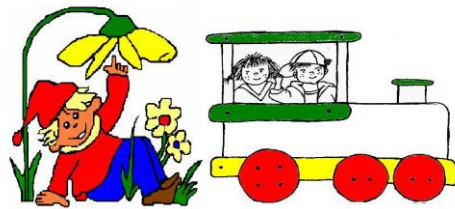


# Pedagogisch beleidsplan



**Peuteropvang De Kabouters**

# Inhoudsopgave pedagogisch beleidsplan de Kabouters

	Pagina
<b>1. Inleiding</b>	3
<b>2. Visie</b>	4
<b>3. De ontwikkeling van kinderen</b>	5
3.1 Stimuleren van de verschillende ontwikkelingsgebieden	5
3.1.1 Zelfvertrouwen en zelfredzaamheid	5
3.1.2 Signaleren en inspelen op de behoefte van het kind	6
3.1.3 Omgaan met elkaar en emoties	6
3.1.4 Spelenderwijs werken aan vaardigheden	7
3.1.5 Muziek, creativiteit en rollenspel	9
3.1.6 Seksualiteit	10
3.2 Vroeg- en voorschoolse educatie (VVE)	11
3.3 Spelmateriaal en leren spelen	13
3.4 Inrichting van de (groeps)ruimte	13
3.5 Actief naar buiten	13
3.6 Een eerste aanspreekpunt (mentorschap)	14
3.7 Structureel volgen van de ontwikkeling	14
3.8 Bijzonderheden in de ontwikkeling	15
3.9 Protocol Kindermishandeling en Huiselijk geweld	15
<b>4. De groep</b>	
4.1 Beroepskracht/kindratio en 3-uursregeling	16
4.2 Samenstelling groep & groepsgrootte	17
4.3 Vertrouwde groep	17
4.4 Activiteiten buiten de stamgroep	17
4.5 Toestemming opvang buiten de stamgroep	18
4.6 Dagritme	19
4.7 Overgangsmoment & wennen	19
4.8 Sociale competenties	20
4.9 Zicht op de buitenwereld	20
4.10 Regels en rituelen	21
4.11 Belonen en corrigeren, omgaan met conflicten	21
<b>5. Veiligheid en gezondheid</b>	
5.1 Veiligheids- en gezondheidsbeleid	22
5.2 Gezonde voeding	22
5.3 Ziekte en medicijngebruik	23
5.4 Hoofdluis	23
5.5 Veilig in de zon	23
<b>6. Pedagogisch medewerkers</b>	24
6.1 Deskundigheid	24
6.2 Stagiaires en vrijwilligers	25
6.3 Continue screening van medewerkers	25
<b>7. Contact en samenwerking met ouders</b>	
7.1 De samenwerking met ouders	26
7.2 Ouderraad	26
7.3 Omgaan met verschillen tussen 'thuis' en kinderdagverblijf	26
7.4 Ouders betrekken bij ons pedagogisch denken en doen	26

## 1. Inleiding

Binnen onze opvang leveren we een bijdrage aan een gezonde opvoeding en ontwikkeling van kinderen. Met dit doel voor ogen wordt continue gewerkt aan het ontwikkelen, vertalen en implementeren van pedagogisch beleid.

Om de ontwikkeling van een kind zo goed mogelijk te laten verlopen, richten we ons bij het ontwikkelen en uitvoeren van pedagogisch beleid in eerste instantie op de **vier pedagogische (basis)doelen** van Marianne Rixsen-Walraven. Om deze doelen te kunnen realiseren moeten opvoeders (pedagogisch medewerkers) beschikken over een aantal **(interactie)vaardigheden**. Daarnaast zijn de ervaringen die het kind opdoet met anderen en de materiële omgeving van belang. Dit vraagt vaardigheden in het creëren van voorwaarden die passen bij de ontwikkelingsfase van het kind. Het gaat dan bijvoorbeeld om het aanbieden van het juiste spel- en speelmateriaal, het op een stimulerende manier inrichten van de binnen- en buitenruimte en het bieden van activiteiten. Hieronder benoemen we de pedagogische basisdoelen en (interactie)vaardigheden die de kapstok vormen van het ontwikkelen van beleid. Dit pedagogisch beleidsplan is hier een uitwerking hiervan.

<b>Pedagogische basisdoelen</b>	<b>Interactievaardigheden</b>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Bieden van emotionele veiligheid</li><li>• Gelegenheid bieden voor het ontwikkelen van persoonlijke competentie</li><li>• Gelegenheid bieden voor het ontwikkelen van sociale competentie</li><li>• Overdragen van waarden en normen</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Emotioneel ondersteunen</li><li>• Respect voor autonomie</li><li>• Structuur bieden en grenzen stellen</li><li>• Informatie en uitleg geven</li></ul>

Een pedagogisch beleidsmedewerker houdt zich bezig met het voorbereiden, (mede)ontwikkelen, bewaken en realiseren van pedagogisch beleid. Binnen de organisatie wordt minimaal 250 uur (dagopvang) aan pedagogisch beleid besteed. Deze uren mogen verdeeld worden over de verschillende kindercentra.

Het pedagogisch beleidsplan wordt jaarlijks geëvalueerd, waar nodig aangepast, en voorgelegd aan de Ouderraad. Het wordt uitgereikt aan ouders en is voor in te zien op onze website.

## **2. Visie**

Peuteropvang de Kabouters, onderdeel van Kinderopvang Simba, biedt professionele opvang in een huiselijke sfeer. De peuteropvang is voor kinderen van 2 tot 4 jaar. Onze pedagogisch medewerkers geven de kinderen liefde en aandacht en creëren op die manier een veilig en vertrouwd plekje voor ze. Het is belangrijk dat een kind zich veilig voelt op de groep. Op dat moment kan het kind een vertrouwensrelatie opbouwen met pedagogisch medewerkers en andere kinderen. Bij voorkeur spelen de peuters minimaal 2 dagdelen bij de opvang.

De peuteropvang levert een bijdrage aan de opvoeding van kinderen door ze de kans te geven om zich veelzijdig te ontwikkelen. Ieder kind is uniek. We luisteren naar het kind, nemen het kind serieus en gaan in op de behoefte van het kind. We bieden de kinderen de mogelijkheid vaardigheden te ontwikkelen en ervaringen op te doen die passen bij hun eigen behoefte.

***We kiezen continue voor een positieve benadering van het kind.  
Een positief zelfbeeld is de basis van de hele ontwikkeling.***

### **3. De ontwikkeling van kinderen**

#### **3.1 Stimuleren van de verschillende ontwikkelingsgebieden**

We bieden het kind tijdens een ochtend activiteiten aan die passen bij de leeftijd, ontwikkeling en interesse van het kind. Een ochtend bij Hummeloord verloopt volgens een vaste indeling waarin ruimte is voor groepsactiviteiten en vrij spel. De activiteiten en het vrij spelen zijn gericht op het stimuleren van de verschillende ontwikkelingsgebieden van het kind. De activiteiten worden met de hele groep gedaan of in kleinere groepjes binnen de groep. Voor jonge kinderen is het belangrijk om rust & beleving af te wisselen. Kinderen moeten voldoende geprikkeld worden voor hun ontwikkeling, maar hebben ook behoefte aan rust.

##### **3.1.1 Zelfvertrouwen en zelfredzaamheid**

Tijdens de opvang is werken aan zelfvertrouwen en zelfredzaamheid van groot belang. Kinderen die zelfverzekerder in het leven staan piekeren minder, kunnen zich beter concentreren en voelen zich vaker 'lekker in hun vel' zitten. Zelfvertrouwen krijg je niet in één keer, maar kun je opbouwen. Bij Hummeloord besteden we veel aandacht aan het vergroten van het zelfvertrouwen. Wij laten de kinderen zichzelf zijn en respecteren ze. Zo leren de kinderen ook dat zij andere kinderen en volwassenen moeten respecteren. Wij geven de kinderen de vrijheid om hun eigen wereldje te ontdekken (andere kinderen, omgeving). We geven veel complimentjes, want een positieve benadering versterkt het zelfvertrouwen.

Wij maken gebruik van de methode How2talk2kids, effectief communiceren met kinderen. Een manier van communiceren, waardoor kinderen gemotiveerd raken om na te denken, te leren, door te gaan en in zichzelf te geloven.

De basis van How2talk2kids is dat we alle gevoelens van kinderen accepteren (dus ook als ze boos of verdrietig zijn). Door begrip te tonen voor hun gevoelens, voelen ze zich beter. En als kinderen zich goed voelen, gedragen ze zich ook beter. Door gedrag of emoties te benoemen in plaats van te (ver)oordelen voelt een kind zich meer begrepen en is het sneller bereid om mee te werken.

Onze pm-ers hebben hiervoor een training gevolgd. De methode is regelmatig onderwerp in onze werkoverleggen. De methode reikt praktische handvatten aan voor betere communicatie, waardoor de relatie verdiept. Kinderen krijgen hierdoor meer zelfvertrouwen.

##### **Weten wat je kunt**

Het vermogen om voor jezelf te kunnen zorgen zonder directe hulp van anderen noemen we zelfredzaamheid. Om op te groeien tot een volledig zelfstandig (volwassen) mens moet een kind zich onafhankelijk durven en kunnen opstellen. Het weet zelf wat het kan en waar het zich verantwoordelijk voor voelt. Een kind dat leert goed voor zichzelf te zorgen ontwikkelt zijn zelfstandigheid.

We geven de kinderen zoveel mogelijk de gelegenheid om dat wat ze zelf kunnen zelfstandig te doen. Hiermee starten wij al bij binnenkomst van nieuwe peuters. Zo leren ze gelijk om hun jas en tas zelf op te hangen en ondersteunen de pedagogisch medewerkers hen in het zelfstandig kunnen spelen.

Aangepast aan de leeftijd stimuleren we de zelfredzaamheid met als doel steeds zelfstandiger te worden. Dit helpt ook om het zelfvertrouwen te laten groeien. De kinderen leren zichzelf aan- en uitkleden, zelf hun jas aandoen, zelf de bekertjes naar de keuken brengen, zelf hun schoenen aandoen, zelf naar de wc gaan, zelf opruimen en ga zo maar door. Stapje voor stapje groter en zelfstandiger worden!

### **3.1.2 Signaleren en inspelen op de behoefte van het kind**

Een kind heeft anderen nodig om zich prettig te kunnen voelen en zich goed te kunnen ontwikkelen. Het heeft behoefte aan aandacht, warmte en emotionele steun. Elk kind laat dit op zijn eigen manier blijken. Het is daarom belangrijk om gevoelig (sensitief) te zijn voor de signalen die een kind afgeeft, door goed te kijken naar het kind en te proberen te begrijpen wat het bedoelt. Vervolgens is het belangrijk dat je adequaat reageert (responsief) door op de juiste manier in te spelen op de signalen van het kind.

Een peuter kan al steeds beter verwoorden hoe het zich voelt. De pedagogisch medewerkers ondersteunen de kinderen hierbij en bieden hen een veilige omgeving waarin ze aan kunnen geven wat hun behoefte is. Ieder kind is uniek en wordt gehoord en gezien. Bij het inspelen op de behoefte van het kind wordt gebruik gemaakt van een effectieve manier van communiceren (How2talk2kids)

### **3.1.3 Omgaan met elkaar en emoties**

Samen zijn in een groep betekent dat je naar elkaar kunt kijken en samen kunt spelen. Hierbij komt kijken dat de kinderen met elkaar kunnen delen en rekening houden met elkaar.

We stimuleren de kinderen om hun emoties te tonen. Ze mogen huilen als ze verdrietig zijn en boos zijn als iets niet lukt. We benoemen dit gedrag en op die manier leert het kind zichzelf beter kennen.

Wij leren kinderen omgaan met conflicten. We leren ze voor zichzelf opkomen en leren kinderen een oplossing te bedenken bij een conflict. Als er een conflict ontstaat, geven wij de kinderen eerst de tijd om het zelf op te lossen. Op die manier leren ze oplossingen bedenken. Wanneer ze er samen niet uitkomen, helpt de PM'er.

#### *Stoeien of vechten?*

Stoeien is voor kinderen een fijne uitlaatklep waarmee ze zich uit kunnen leven en overtollige energie kunnen kwijtraken. Daarnaast is stoeien goed voor de motoriek en het zelfvertrouwen. Wel moet stoeien op een veilige manier gebeuren en mag het geen vechten worden. Bij Hummeloord zorgen we voor een veilige omgeving en zijn er de volgende "stoeiregels":

- Wat pijn kán doen is verboden
- Stop is stop
- We laten elkaars hoofd met rust

Ook bij fantatiespelletjes zoals 'vechten/schieten' of 'politie/boef' zijn we alert op het speelse element.

#### *Agressief gedrag*

Agressie is een natuurlijke reactie om jezelf te beschermen, deze neemt met de jaren af. Jongens uiten hun agressie in het algemeen meer zichtbaar en fysiek. Meisjes uiten het meer onzichtbaar en verbaal (negeren, roddelen). Iemand fysiek of verbaal pijn doen accepteren we niet. We leggen de kinderen het gewenste gedrag uit en laten het goedmaken met elkaar.

#### *Taalgebruik*

We praten netjes tegen elkaar (dus niet schreeuwen, schelden of vloeken). Als onacceptabel taalgebruik voorkomt bij kinderen in de peuteropvang leggen we er niet teveel de nadruk op. Wel leggen we het kind een alternatief voor om te zeggen wat het bedoelt.

#### *Boos zijn*

Bij Hummeloord zijn we samen met andere kinderen en pedagogisch medewerkers. Je hoeft niet iedereen aardig te vinden. Wel praten we aardig tegen elkaar of, als dat niet lukt, laten

we elkaar met rust. Toch kan het gebeuren dat we ruzie krijgen of om een andere reden boos worden. Boos zijn mag, iedereen is wel eens boos en dat moeten we kunnen uiten. Wel letten we erop dat we anderen en onszelf geen pijn doen. We blijven van elkaar af en letten we op ons taalgebruik. Vaak helpt het om even af te koelen door naar een andere plek te gaan en even alleen te zijn.

### *Jongens*

Veel jongens zijn lekker levendig en hebben veel energie. We benaderen dit als iets positiefs. Er zijn duidelijke grenzen en we reageren consequent (op het gedrag van het kind). Binnen deze grenzen bieden we jongens de ruimte en fysieke activiteiten waar ze behoefte aan hebben. We zoeken regelmatig buitenruimtes op en met slecht weer maken we gebruik van alternatieven in de binnenruimte.

### *Meisjes*

Vaak vinden meisjes het leuk om met andere meisjes te spelen, ook in groepjes. Bij dit spel neemt iedereen een andere 'rol' in (bijvoorbeeld vadersrol, moedersrol, grote of kleine zus, juf of kind). Sommige meisjes nemen graag de leiding tijdens het spel. Waar nodig leggen we meisjes bij dit spel uit dat het fijn is als iedereen mag meespelen en dat een ander ook weleens de grote zus of juf wil zijn. We leren de meisjes dit met elkaar op te lossen. Binnen de groep spelen we ook in op de behoefte aan specifieke 'meisjesactiviteiten' zoals nageltjes lakken, haren vlechten en meidenknutsels.

## **3.1.4 Spelenderwijs werken aan vaardigheden**

Door kinderen te stimuleren in hun motorische-, cognitieve- en taalvaardigheden helpen we hen steeds zelfstandiger te functioneren. Passend bij de leeftijd ontwikkelen kinderen zich stap voor stap.

### **Motoriek**

Met de fijne motoriek bedoelen we bewegingen die je met een klein gedeelte van je lichaam maakt. Bijvoorbeeld iets kleins oppakken, schrijven, knippen, een sleutel in het slot steken. De fijne motoriek kun je o.a. oefenen door speelgoed vast te houden, neer te leggen en op te pakken, te knutselen of voelspelletjes met verschillende soorten materialen te doen. De grove motoriek wordt gestimuleerd door lekker te fietsen, te stappen of te rennen op het plein, maar ook door te dansen en springen binnen op de muziek.

Om de motoriek van de peuters te stimuleren worden er dagelijks beweegactiviteiten gedaan. Dit zijn activiteiten als dansen op de groep, buitenspelen of gymmen in de speelzaal. De fijne motoriek wordt gestimuleerd door te eten met een vorkje, knutselen, kleuren met een potlood of het knippen met een schaar.

### **Cognitief (dingen leren)**

Kinderen leren bij ons vooral spelenderwijs. We oefenen bijvoorbeeld op een speelse manier het cognitieve geheugen. Denk hierbij aan 'wat is weg?'-spelletjes met de peuters. Kinderen krijgen de kans om zelf nieuwe dingen te ontdekken en uit te proberen.

Door middel van het VVE programma Uk en Puk bieden we de kinderen spelenderwijs leerzame activiteiten aan. Tijdens deze activiteiten staan verschillende aspecten centraal, zo leren de kinderen tellen, de kleuren en vormen maar ook om samen een activiteit in een kleine of grote groep uit te voeren.

### **Taal- en spraak**

Het stimuleren van taal en spraak is erg belangrijk. We benoemen dan ook zoveel mogelijk de dingen waar we als PM'ers mee bezig zijn. We laten veel dingen zien en vertellen erbij hoe het heet. "Kijk, dit is de groene beker van Bram". We lezen dagelijks voor en zingen veel liedjes met elkaar. Herhaling is hierbij belangrijk.

Taalontwikkeling gaat samen met spraakontwikkeling. We leren kinderen al snel uit een gewone beker te drinken.

De pedagogisch medewerkers stimuleren de taal door iedere dag voor te lezen en gesprekjes te voeren. Zij bieden de kinderen die extra ondersteuning nodig hebben een stukje extra begeleiding op het gebied van de taal- spraakontwikkeling. Dit wordt één op één of in een kleine groep uitgevoerd.

#### *(Taal) leren door dans*

Tijdens taal- en rekendans wordt tijdens het dansen spelenderwijs gewerkt aan taal- en rekenkundige begrippen:

- Lichaamsdelen
- Ruimtelijke begrippen
- Houding en beweging
- Klank, rijm en ritme
- Luistervaardigheid
- Passieve en actieve woordenschat ontwikkeling

#### *Boekstart*

Vanuit het project 'Boekstart in de kinderopvang' zijn we een samenwerking aangegaan met Bibliotheek Westland. Een voorleescoördinator per locatie onderhoudt de contacten met de bibliotheek en verzorgt de collectie kinderboeken. We brengen bezoekjes aan de bibliotheek om boeken te lenen of mee te doen aan een kinderactiviteit.



### 3.1.5 Muziek, creativiteit en rollenspel

#### Muziek

Op de groep is muziek gezellig en huiselijk. Je kunt je energie er op kwijt, het kan gebruikt worden bij een activiteit of je kunt er juist lekker bij uitrusten. Met de kinderen maken we muziek door te zingen, te klappen of met muziekinstrumentjes. De instrumentjes gebruiken we ook bij een feestje.

Muziek kan bijvoorbeeld ook gebruikt worden om een kind af te leiden als het moeite heeft met afscheid nemen. Bij de peuteropvang letten we er op dat we muziek kiezen die bij de leeftijd van het kind past.

Muziek zetten we op om te dansen of bij een bepaalde activiteit. Het kan ook ingezet worden als achtergrondmuziek, dan wordt er bij voorkeur voor rustige muziek gekozen of bijvoorbeeld natuurgeluiden. Tijdens de momenten aan tafel kletsen we gezellig met elkaar zonder muziek.

#### Creativiteit

Creativiteit is een onderdeel van het spel. Tijdens het knutselen met (afwisselend) klei, verf, papier, lijm, potloden etc. hebben de kinderen veel plezier. Dat plezier en het ontdekken van de mogelijkheden van het materiaal vinden we belangrijker dan het resultaat (de unieke kunstwerkjes). We maken ook graag gebruik van kosteloos materiaal. We vragen ouders dan om mee te sparen. Van bijvoorbeeld een leeg melkpak maken wij weer de mooiste dingen. De peuters laten wij bij ieder thema dat centraal staat hun creativiteit uiten. Dit gebeurt vaak door middel van de mooiste kunstwerkjes waarbij het proces belangrijker is dan het resultaat maar ook wordt er wel eens met hun voeten geverfd of maken we met z'n allen één mooi en uniek kunstwerk.

Binnen de peuteropvang wordt er, naast het werken met de 'Unieke kunstwerkjes' ook gewerkt met 'Belevingsactiviteiten'. Bij een knutselactiviteit is het creatieve proces belangrijker dan het eindresultaat. Tijdens belevingsactiviteiten ligt de nadruk naast beleving op het ontdekken, ervaren en het proces wat het kind doormaakt tijdens de activiteit. Wanneer kinderen naast veel plezier kunnen beleven, ontdekken en ervaren is een activiteit voor ons geslaagd.

Een belevingsactiviteit hoeft niet altijd een creatieve activiteit te zijn. Activiteiten welke als belevingsactiviteiten gezien kunnen worden zijn sensomotorische activiteiten waarbij het ervaren met verschillende materialen zoals bijvoorbeeld scheerschuim, macaroni, aarde of verf het doel zijn. Maar ook wanneer het regent en we met onze kaplaarzen aan buiten in de plassen stampen of rollend door de sneeuw plezier hebben zijn voor ons belevingsactiviteiten.

In de praktijk is gebleken dat de kinderen met de belevingsactiviteiten veel meer plezier beleven en zich spelenderwijs ontwikkelen.

Naar ouders communiceren wij dat we wat minder vaak tastbare knutselwerkjes mee naar huis geven en wat vaker aan de hand van foto's laten zien welke belevingsactiviteiten we op de groep hebben uitgevoerd.



### ***Fantasie, rollenspel en emotie***

De tafel is gedekt en mama heeft haar mooie schoenen al aan. “We gaan eten, komen jullie ook?” De piraten zijn druk bezig met hun kasteel en de prinses bekijkt haar jurk voor de spiegel. Met verkleedkleding en speelhoeken kunnen kinderen helemaal opgaan in hun spel. In deze rollenspellen kunnen kinderen hun fantasie en emoties kwijt.

### **3.1.6 Seksualiteit**

Ook de seksuele ontwikkeling is een belangrijk onderdeel van de ontwikkeling van kinderen. Voor kinderen heeft gezond seksueel gedrag te maken met het ontdekken van het eigen lichaam en de daarbij behorende gevoelens. Kinderen moeten wegwijs gemaakt worden in relationele regels en regels rondom seksualiteit. Ook moeten ze nog leren om seksuele situaties in te schatten. Naarmate kinderen ouder worden, leren ze hun eigen wensen en grenzen beter kennen. Belangrijk hierbij is dat kinderen niet het idee krijgen dat hun ‘gezonde seksuele gedrag’ fout is. Zo is het bijvoorbeeld normaal dat een peuter erg nieuwsgierig is naar het lichaam. Om zich te kunnen ontwikkelen moeten kinderen ook weten wat ‘normaal’ is.

#### *Seksueel gedrag*

Met behulp van de criteria van het ‘vlaggensysteem’ kan beoordeeld worden of seksueel gedrag aanvaardbaar is (groene vlag) of bijvoorbeeld licht grensoverschrijdend (gele vlag). Aangegeven wordt hoe de pedagogisch medewerker met het gedrag om kan gaan.

#### *Knuffel of kus*

De pedagogisch medewerkers geven het goede voorbeeld. Ze respecteren de grenzen van de kinderen, bijvoorbeeld als een kind aangeeft niet op schoot te willen zitten. Andersom geven pedagogisch medewerkers hun ‘grenzen’ aan. Bijvoorbeeld door aan de kinderen te laten weten dat ze graag een ‘high five’ willen in plaats van een kusje. Tussen pedagogisch medewerkers en kinderen is ook een knuffel of een kus op de wang toelaatbaar, maar een kus op de mond niet.

### **3.2 Voorschoolse educatie (VE)**

Voorschoolse educatie wordt binnen de kinderopvang aangeboden om de ontwikkeling van kinderen (extra) te stimuleren. Bij Simba en de Kabouters werken we met het VE programma Uk & Puk. Dit is een totaalprogramma voor kindercentra met speelse activiteiten voor kinderen van nul tot vier jaar. Kinderen ontwikkelen zich door te spelen, te ervaren en te ontdekken. Uk & Puk biedt een kind de optimale speelruimte om zich te kunnen ontwikkelen op de gebieden van taal en spraak, sociaal-emotioneel, motoriek en rekenprikkels. Daarbij staat het omgaan met jezelf, de andere kinderen en de pedagogisch medewerker centraal.

Binnen het programma staan 11 thema's centraal die aansluiten bij de belevingswereld van het kind. Aan de hand van verschillende activiteiten bij ieder thema wordt de gehele ontwikkeling van ieder kind gestimuleerd. Zes weken lang wordt er aan een thema gewerkt. Vanaf medio 2025 starten we met Uk & Puk 2.0 waarin 10 nieuwe thema's opgenomen zijn.

#### *Puk*

Met de pop Puk ontwikkelen de kinderen zich op een speelse manier. Puk is het speelkameraadje van de kinderen op de groep. Hij maakt altijd wel iets mee wat de kinderen zullen herkennen. Hij heeft bijvoorbeeld nieuwe schoenen of is verkouden. Puk biedt troost en is een vriendje bij wie kinderen zich veilig voelen. Kinderen kunnen zich identificeren met Puk, aan hem durven ze fantasieën, ideeën, gedachten en gevoelens te vertellen. Via Puk kunnen de pedagogisch medewerkers de kinderen betrekken bij een activiteit en kunnen ze op een veilige en speelse manier interactie met de kinderen uitlokken. Puk heeft dan ook in de meeste activiteiten, die in een grote en kleine groep worden aangeboden, een actieve rol.

#### *VE op de groep*

Aan alle kinderen vanaf 2 jaar bieden we het programma dagelijks aan. De activiteiten zijn verweven in het dagritme en worden op een speelse manier, samen met de pop Puk, aangeboden. Naast de geleide activiteiten staat het vrij spelen centraal en wordt er gekeken waar de pedagogisch medewerkers het spel kunnen verrijken. Daarbij werken we gedurende de gehele dag volgens *kansen grijpen* (vanuit het kind) en *kansen creëren* (vanuit de pedagogisch medewerker).

Op alle groepen wordt de dag 's ochtends in de kring gestart. De kinderen worden door de pedagogisch medewerker en Puk welkom geheten en met elkaar wordt het 'goedemorgen lied' gezongen. Vervolgens wordt er met elkaar gekeken welke dag het is en wat voor weer het buiten is. Aanvullend, als de concentratie het toelaat, wordt er een korte groepsactiviteit gedaan.

#### *Extra stimulering*

Alle groepen binnen peuteropvang de Kabouters/ Hummeloord hebben het kenmerk van een VE groep. Op deze groepen kunnen kinderen geplaatst worden met een VVE verklaring. Het kan namelijk voorkomen dat een kind een stukje extra stimulering kan gebruiken bij het ontwikkelen van een bepaald ontwikkelingsgebied. Hierbij kunt u denken aan kinderen waarbij Nederlands niet de thuistaal is, kinderen die een (taal)ontwikkelingsachterstand hebben of een medische problematiek.

Binnen de opvang bieden wij kinderen met een VVE verklaring, gegeven door het consultatiebureau, extra ondersteuning om de ontwikkeling of de Nederlandse taal te stimuleren. Aan de hand van spelend leren krijgen de kinderen de extra ondersteuning op de groep aangeboden. Dit gebeurt vaak in samenspel met de andere kinderen in een kleine of grote groep of één op één samen met het kind. De pedagogisch medewerker weet van ieder kind wat de ontwikkelbehoefte is en hoe zij deze kan stimuleren tijdens een activiteit.

De pedagogisch medewerkers op de VE groepen zijn in het bezit van een 3F diploma en hebben het volledige trainingstraject van Uk & Puk afgerond.

### *Registratie*

Om in kaart te brengen of de doelen bij ieder kind behaald zijn registreren de pedagogisch medewerkers op de groep na iedere activiteit wat hen is opgevallen.

Om de ontwikkelingsgroei van de kinderen met extra ondersteuning zo goed mogelijk te volgen wordt de voortgang uitgebreider geregistreerd. Door de pedagogisch medewerker wordt kort en bondig opgeschreven wat er tijdens de activiteit is opgevallen.

### *Mentorgesprekken*

De pedagogisch coach van de peuteropvang houdt een aantal keer per jaar mentorgesprekken met de pedagogisch medewerkers. Tijdens deze gesprekken worden de mentorkinderen besproken. Met elkaar wordt er gekeken naar de informatie uit de registratie van de kinderen, de observaties welke zijn uitgevoerd en worden er nieuwe doelen opgesteld om naartoe te werken.

Tijdens de mentorgesprekken wordt er gekeken of de ontwikkelingsgroei zichtbaar is en of het nodig is om ouders advies te geven om eventuele hulp van derden in te zetten. Hierbij kan gedacht worden aan extra (externe) ondersteuning van een logopedist of fysiotherapeut of de inzet van Integrale vroeghulp of Sterk op school.

### *Jonge kind overleg*

Eens in de zes weken vindt er het Jonge kind overleg plaats. Een overleg tussen peuteropvang, SKT en JGZ. Tijdens het overleg wordt, met toestemming van ouders, de voortgang en hulpvraag met betrekking tot de ontwikkeling, besproken. Vanuit het overleg kan er advies gegeven worden naar ouders voor eventuele ondersteuning van derden of de uitstroom naar een geschiktere opvangplek.

### *Ouderbetrokkenheid*

Gedurende de opvangperiode worden er meerdere middelen ingezet om de ouderbetrokkenheid te vergroten.

- Ouders krijgen maandelijks een themabrief waarin zij kunnen lezen hoe zij het thema ook thuis aan kunnen bieden.
- Voorafgaand aan de zomervakantie krijgen ouders een zomertas mee zodat zij ook tijdens de vakantie activiteiten met hun kind kunnen doen.
- Voor de ouders van kinderen met een VVE verklaringen worden er jaarlijks 6 ouderbijeenkomsten georganiseerd. Via deze weg hopen wij ouders enthousiast te maken om met de gekregen tips ook thuis de ontwikkeling van het kind te stimuleren.
- Na de inschrijving gaan de pedagogisch medewerkers op huisbezoek bij de kinderen met een VVE verklaring. Het doel tijdens de huisbezoeken is de betrokkenheid van ouders vergroten bij de opvang van hun kind.

Naast deze activiteiten wordt de voortgang van de ontwikkeling van hun kind regelmatig besproken en wordt er samen met de ouders gekeken of er extra ondersteuning nodig is.

### *Doorgaande leerlijn*

Het VVE programma Uk & Puk is een waardevolle voorbereiding op de overstap naar de basisschool. De kinderen hebben kennis gemaakt met verschillende aspecten welke terugkomen in groep 1 en 2. Binnen het programma wordt er gewerkt vanuit de SLO doelen (Stichting leerplan ontwikkeling) welke doorlopen in de basisschool.

### **3.2.1 VE beleidsmedewerker/coach**

Binnen Simba/Kabouters werken we vanaf januari 2022, met behulp van een VE beleidsmedewerker/coach (hierna VE coach genoemd), aan het verhogen van de kwaliteit van de voorschoolse educatie.

De VE coach ontwikkelt en implementeert het VE beleid en zorgt voor de (VE) coaching van de pedagogisch medewerkers op de groep. Bij het ontwikkelen van beleid gaat het bijvoorbeeld om het VE programma, de pedagogisch educatieve omgeving, opbrengstgericht werken, doorgaande leerlijn en ouderbetrokkenheid. De pedagogisch medewerkers worden door de VE coach ondersteund bij het uitvoeren van de verschillende onderdelen van het VE beleid. De VE coach speelt ook een rol bij het ondersteunen van de pedagogisch medewerkers in het begeleiden van kinderen met een ontwikkelbehoefte.

Het aantal uren dat een VE coach wordt ingezet is afhankelijk van het aantal kinderen met een VE indicatie (rekenregel 10 uur per VE kind per jaar, telling januari). De inzet van de voorgeschreven uren kan naar eigen inzicht worden ingezet, zolang de inzet gericht is op de kwaliteitsverbetering van de beroepskrachten en het aanbod van VE op de groepen waar kinderen met een VE indicatie aan deelnemen (en niet één op één terug te brengen op uren per kind).

De VE coach stelt doelen per locatie en/of groep en ondersteunt de pedagogisch medewerkers bij de uitvoering hiervan. Door regelmatige evaluatie en waar nodig bijstelling wordt continue gewerkt aan het verhogen van de kwaliteit van het beleid en de werkwijze van de pedagogisch medewerkers.

Meer informatie over ons beleid rondom voorschoolse educatie (en de inzet van de VE coach) leest u in ons *beleidsplan voorschoolse educatie*.

### **3.3 Spelmateriaal en leren spelen**

Bij de keuze van nieuw spelmateriaal wordt gekeken naar de verschillende ontwikkelingsgebieden van kinderen. Moet het spelmateriaal in een bepaalde groep worden aangevuld met materialen die de fijne motoriek stimuleren of is er juist behoefte aan materiaal waarmee de kinderen zich buiten kunnen uitleven? Bestaat de groep in een bepaalde periode meer uit jongens dan meisjes of andersom? Dan kan er spelmateriaal met andere groepen worden uitgewisseld of nieuw materiaal worden aangeschaft. Een kind dat meer uitdaging zoekt kan geholpen worden door ander spelmateriaal aan te bieden.

Soms vinden kinderen het moeilijk om zelf te spelen. De PM'er helpt het kind op dat moment om tot spelen te komen. Door er achter te komen wat het kind leuk vindt, wat het al goed kan of wat het nog wil leren kan het kind op weg geholpen worden. De PM'er stimuleert het kind door zelf ook mee te spelen.

### **3.4 Inrichting van de ruimte**

Peuteropvang de Kabouters staat voor huiselijke opvang. Zoveel mogelijk proberen we een 'thuisgevoel' te creëren door speelhoekjes te maken zoals een poppenhoek, bouwhoek en leeshoek. Op die manier kunnen de kinderen zelf kiezen waar ze mee willen spelen en kan het kind zich terug trekken in een hoekje.

Kinderen hebben hun eigen interesses en wij bieden de mogelijkheid om zelf het spelmateriaal te kiezen wat ze het leukste vinden. De groepsruimten richten we uitnodigend in, zodat de kinderen zich aangetrokken voelen om met het speelgoed te spelen. We richten de poppenhoek bijvoorbeeld zo in, dat de kinderen direct 'aan tafel' kunnen.

### **3.5 Actief naar buiten**

Bij droog weer gaan we dagelijks naar buiten. En spelen we lekker op ons eigen plein. We stimuleren de kinderen om naar buiten te gaan door buitenactiviteiten aan te bieden. We brengen de kinderen ook buiten in contact met verschillende materialen zoals zand en water of we verzamelen takjes & blaadjes om mee te spelen. Met kaplaarsjes en kinderparaplu's kunnen wij ook met regen lekker een frisse neus halen.

De buitenruimte bestaat uit een ruim plein met o.a. speeltrein, wip en klimtoestel met glijbaan. Er is volop spelmateriaal voor buiten (fietsen, karren, ballen etc.). Bij warm weer zorgen we voor waterpret en bij felle zon voor schaduwplekjes.

### **3.6 Een eerste aanspreekpunt**

Wanneer een kind voor het eerst naar de opvang komt, krijgt het een mentor toegewezen. Dit is één van de pedagogisch medewerkers die direct betrokken is bij de opvang van het kind. Zij is voor ouders het eerste aanspreekpunt totdat het kind de overstap naar school maakt. Ouders horen tijdens het intakegesprek wie de mentor van hun kind is (het intakegesprek wordt gevoerd door de mentor).

De mentor volgt het welbevinden en de ontwikkeling van het kind en bespreekt dit met ouders. Bij een verandering in het team krijgt het kind een eventuele nieuwe mentor.

Door het werken met mentoren is het voor ouders duidelijk bij wie ze moeten zijn met vragen. Het vergroot de betrokkenheid, verstevigt de relatie tussen pedagogisch medewerker en ouder en zorgt voor een effectievere communicatie. Door het mentorschap kan de pedagogisch medewerker een aantal kinderen nog beter leren kennen en hierdoor beter inspelen op hun individuele behoefte. Kinderen zullen hierdoor eerder en makkelijker contact leggen met de pedagogisch medewerker en zich sneller vertrouwd en emotioneel veilig voelen.

### **3.7 Structureel volgen van de ontwikkeling**

Bij de Kabouters kijken we doorlopend naar wat een kind kan, doet en hoe het zich gedraagt. Dit observeren is gericht op de veiligheid, de ontwikkeling en het welbevinden van het kind. Met welbevinden bedoelen we 'hoe het met het kind gaat' op de groep. Naast het bieden van veiligheid en het stimuleren van een optimale ontwikkeling is het van groot belang dat kinderen zich prettig voelen in de groep. Door te observeren leren we het kind nog beter kennen en zien we wat er goed gaat en waar het kind ondersteuning kan gebruiken. We maken hierbij gebruik van observatielijsten (overdrachtsformulier) en kijken met behulp hiervan o.a. naar motoriek, spraak/taal en sociale competentie.

Samen met collega's van de groep volgt de mentor (zie '*Eerste aanspreekpunt*') het welbevinden en de ontwikkeling van het kind en bespreekt dit met de ouders. Tussentijds en tijdens de mentorgesprekken bespreken we onderling hoe het met de kinderen op de groep gaat.

### **Oudergesprek**

Na ieder observatiemoment bieden we ouders een 10-minuten gesprek aan met de mentor. Wij vinden het belangrijk om in gesprek te gaan en het met elkaar te hebben over het welbevinden en de ontwikkeling van het kind. We registreren of een ouder wel of geen gebruik wil maken van het oudergesprek.

### **Overdracht naar nieuwe groep of school**

Als een kind over gaat naar een andere groep binnen de dagopvang, gaan de observatiegegevens mee. Zodra een kind naar school gaat zorgen we, met toestemming van ouders, voor een overdracht naar school. Afhankelijk van hoe het met een kind gaat, kan het hierbij gaan om een papieren of persoonlijke overdracht. Gaat een kind na de dagopvang gebruik maken van BSO? Dan volgt, met toestemming van ouders ook een overdracht naar de desbetreffende BSO groep.

### **3.8 Bijzonderheden in de ontwikkeling**

Ieder kind is uniek en in een groep zijn er dus geen twee kinderen hetzelfde. In een groep leeftijdsgenootjes kunnen we wel spreken van een 'gemiddelde ontwikkeling' en een 'gemiddeld gedrag'. Soms valt een kind op omdat het duidelijk (en herhaaldelijk) anders is in gedrag en/of ontwikkeling. Of we merken dat een kind zonder duidelijk aanwijsbare reden opeens heel ander gedrag vertoont. In deze gevallen spreken we van 'opvallend gedrag'.

Bij opvallend gedrag kan het gaan om zorgen om het kind in de groep. Bijvoorbeeld omdat het kind meer dan gemiddeld verlegen of juist druk is, of gedrag vertoont dat niet bij de

leeftijd past. Het kan ook gaan om aspecten in de ontwikkeling van het kind door een bepaalde achterstand of stoornis. Soms spelen er thuis dingen die (tijdelijk) invloed hebben op het kind. Wanneer een kind bijvoorbeeld opeens een periode teruggetrokken en stil gedrag vertoont, proberen we, in samenspraak met de ouders, te achterhalen hoe dat komt en hoe we het kind kunnen begeleiden om weer met de groep mee te doen. In alle gevallen bespreken we het gedrag of de ontwikkeling van het kind met de collega's op de groep. We informeren ouders en bespreken gezamenlijk wat nodig is om het kind verder te begeleiden of te stimuleren.

Indien nodig wordt een ontwikkelplan gemaakt waarin we bijhouden welke activiteiten we bieden om de ontwikkeling verder te stimuleren en welk resultaat dit heeft. Soms is het nodig hierbij gebruik te maken van externe deskundigheid.

### **3.9 Protocol Kindermishandeling en Huiselijk geweld**

Peuteropvang de Kabouters werkt volgens de meldcode Kindermishandeling en Huiselijk geweld. Dit is een wettelijke verplichting binnen de kinderopvang. De meldcode geeft met behulp van een stappenplan aan hoe te handelen wanneer er signalen zijn die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling, kindermishandeling gepleegd door een beroepskracht of seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling. Het doel van de wettelijk verplichte meldcode is dat sneller en adequater kan worden ingegrepen. Door het consequent toepassen van de meldcode zal de vroegsignalering van huiselijk geweld en kindermishandeling verbeteren en worden minder kinderen geconfronteerd met geweld en mishandeling.



## 4. De groep

### 4.1 Beroepskracht/kindratio en 3-uursregeling

Binnen de Wet kinderopvang is bepaald hoeveel kinderen je in een groep mag opvangen. Deze groepen worden binnen de dagopvang *stamgroepen* genoemd. Een stamgroep bestaat uit maximaal 16 kinderen van 2-4 jaar. Daarnaast moet per kind 3,5 m2 ruimte beschikbaar zijn. Op basis hiervan is het maximum aantal kinderen per groep als volgt:

Groep	Maximaal aantal kinderen
Peuteropvang de Kabouters	16
Peuteropvang Hummeloord	16

Daarnaast volgen wij de in de wet vastgelegde pedagogisch medewerker/kind ratio (PKR):

- één pedagogisch medewerker op acht kinderen van 2-4 jaar

### 4.2 samenstelling groep & groepsgrootte

Peuteropvang de Kabouters heeft op peuteropvang de Kabouters in Monster een groep voor kinderen van 2-4 jaar. Deze groep biedt 5 ochtenden in de week peuteropvang.

Peuteropvang Hummeloord, onderdeel van peuteropvang de Kabouters, heeft in Poeldijk een groep voor kinderen van 2-4 jaar. Deze groep biedt 5 ochtenden in de week peuteropvang.

### 4.3 Een vertrouwde groep

Het met elkaar omgaan van kinderen en PM'ers in een groep kent alle aspecten van het dagelijks leven zoals plezier maken, samen eten, samen spelen en samenwerken, alleen zijn, ruzie, boos en verdrietig zijn, troosten, feesten en nog veel meer. Ieder kind heeft zijn eigen ik. Daarom heeft ieder kind een andere behoefte. We kijken bij ieder kind naar wat het nodig heeft om zich veilig te voelen in de groep. De groep is een bekende omgeving voor het kind. Op vaste dagen staan er dezelfde PM'ers op de groep en zijn er dezelfde kinderen. Het kind ziet dus steeds vertrouwde gezichten.

### 4.4 Activiteiten buiten de stamgroep

Een stamgroep heeft een eigen groepsruimte. Volgens de wet mogen kinderen gedurende de week gebruik maken van maximaal twee verschillende stamgroep*ruimtes*. Het (tijdelijk) opvangen van een kind in een tweede stamgroep kan alleen met schriftelijke toestemming van ouders.

Buiten de vaste groepsruimtes kunnen er op bepaalde bewust gekozen momenten activiteiten plaatsvinden buiten deze ruimtes (bijvoorbeeld activiteiten in de speelgang of speelzaal). Daarbij wordt rekening gehouden met begeleiding door de eigen pedagogisch medewerkster(s) en de vrije keuze van het kind.

#### *In een klein groepje*

Een aantal kinderen gaat met hun pedagogisch medewerkster 'op bezoek' bij een andere groep, gaat in de gang oefenen met zelf je jas aan doen of gymmen in de speelzaal. Of een groepje kinderen uit de ene groep gaat een uitstapje maken met een groepje kinderen uit een andere groep. De activiteiten in kleine groepjes vinden meestal plaats 's ochtends tussen 10 en 11 uur.

#### 4.6 Dagritme

Door het hanteren van een vast dagritme bieden we het kind duidelijkheid en structuur. Het geeft kinderen zekerheid als ze de volgorde van de ochtend kennen. De ochtend wordt gestart in de kring, er is een vast eetmoment en gedurende de ochtend is er ruimte voor vrij spel zowel binnen als buiten. Tussendoor worden er door de PM'ers verschillende activiteiten aangeboden. De dag wordt afgesloten met elkaar voordat de kinderen weer naar huis gaan. Bij overgangsmomenten worden er liedjes gezongen welke de kinderen al snel zullen herkennen en er zijn dagritmekaarten waarop het dagritme te zien is.



#### 4.7 Overgangsmoment & wennen

Binnen de peuteropvang zijn er geen vaste wenmomenten, wel krijgen ouders de mogelijkheid om hun kind de eerste aantal keren wat later te brengen en wat eerder op te halen. Samen met de PM'ers wordt er gekeken hoe de wenperiode verloopt en wat er nodig is.

De PM'ers doen hun best om het kind snel een veilig en vertrouwd gevoel te geven op de nieuwe groep. In de (nieuwe) groep krijgt het kind een eigen plekje om persoonlijke spulletjes te bewaren en wordt er met de hele groep aandacht besteed aan de nieuwe kinderen en het leren kennen van elkaar.

##### *Afscheid nemen*

Ook aan afscheid nemen besteden we aandacht. Of dat nu afscheid nemen is van mama op papa 's ochtends of afscheid nemen van de groep als je naar de basisschool gaat. Het ene kind doet dit gemakkelijker dan het andere. We bekijken per kind wat de beste manier is om 'dag te zeggen'.

#### 4.8 Sociale competenties: de mogelijkheid om elkaar te ontmoeten en ervaringen met elkaar te delen

Gedurende de dag zijn de kinderen met elkaar in de groep. Al vanaf binnenkomst leren de kinderen dat ze samen zijn: samen spelen, samen delen, samenwerken. De jongste kinderen zien de oudere kinderen als voorbeeld en de oudste helpt de jongste op weg. Ook leer je vriendjes worden of 'ruziemaken' in een groep.

##### *Met de hele groep*

Op verschillende momenten op een dag zitten we gezellig met elkaar aan tafel. Deze groepsmomenten gebruiken we om de kinderen tot rust te laten komen en om met elkaar te eten, drinken en kletsen. We zingen liedjes of lezen een boekje voor het eten. En we praten met elkaar over bijvoorbeeld de vakantie, het thema waar we op dat moment mee werken of de nieuwe auto van papa. De kinderen leren naar elkaar luisteren en 'spreken' in een groep.

Naast de 'tafelmomenten' organiseren we gezamenlijke activiteiten. De kinderen mogen zelf kiezen of ze hier aan mee willen doen. We stimuleren de groepsactiviteiten zoveel mogelijk, maar als een kind niet mee wil dansen, zingen of knutselen dan respecteren we dat.

##### *In kleinere groepjes*

Naast vaste momenten en georganiseerde activiteiten met de hele groep kiezen we ook bewust voor het werken met kleinere groepjes binnen de groep. De peuters gaan regelmatig in een klein groepje met de pedagogisch medewerker mee, bijvoorbeeld om een spel te spelen of om een activiteit van Puk uit te voeren. Door ook met

kleinere groepjes te werken is er nog meer aandacht voor de ontwikkeling van sociale kennis en vaardigheden en kan het kind nog beter laten zien wat het kan. Daarbij is het voor de PM'er overzichtelijker om in te spelen op de ontwikkelbehoefte van het kind.

#### *Vrij spelen*

Tijdens het vrij spelen mogen de kinderen zelf kiezen met wat en met wie ze willen spelen. Alleen of met elkaar, actief of rustig, creatief of fantasie? De kinderen geven zelf aan waar ze behoefte aan hebben.

#### *Rust*

Op momenten dat kinderen moe of verdrietig zijn, is er altijd een knus plekje om even uit te rusten of samen met de pedagogisch medewerkster een boekje te lezen. Gezellig op schoot zitten, knuffelen of gezellig naast elkaar op de bank lezen, vinden wij erg belangrijk voor de band tussen kind en PM'er.

### **4.10 Zicht op de buitenwereld. Activiteiten om ervaringen op te doen buiten de groep**

Zodra het weer en de groepsgrootte het toelaten worden er wel eens uitstapjes met de kinderen gemaakt. Bijvoorbeeld met de bolderkar naar de bibliotheek.

### **4.9 Regels en rituelen**

De PM'ers hebben een voorbeeldfunctie; kinderen leren veel van de houding van de PM'ers. Door kinderen vertrouwd te laten raken met gewoontes, regels en duidelijke grenzen leren ze hoe we omgaan met elkaar en de omgeving. We leren respect te hebben voor andere kinderen en aardig te zijn voor elkaar.

We maken kinderen de regels duidelijk door ze op ooghoogte aan te spreken, de regels te herhalen en consequent te zijn. We leggen uit waarom iets niet mag en nemen ze soms even apart om iets uit te leggen. Ook groepsmomenten worden gebruikt om het met de kinderen te hebben over onze regels.

Bij de peuteropvang zijn andere en misschien meer regels dan thuis. Onze groepsregels bieden kinderen veiligheid en duidelijkheid. We bespreken de regels regelmatig met de kinderen. Soms komen er een paar bij of worden ze aangepast. De kinderen leren de groepsregels snel en hebben meestal geen moeite om ze toe te passen. Ze hebben hierbij de PM'ers en de andere kinderen als voorbeeld.

#### *Een aantal regels:*

- Op stoelen gaan we zitten (en dus niet staan) (*voor de veiligheid*).
- Rennen doen we buiten (*voor de rust op de groep*).
- Handen wassen na het plassen (*voor de hygiëne*).

Het hebben van groepsrituelen (bijvoorbeeld op de verjaardag van een kind) is belangrijk voor het vergroten van het groepsgevoel. Een moment of gebeurtenis wordt speciaal en herkenbaar als je steeds dezelfde vormen en gebruiken kiest.

#### *Een aantal rituelen:*

- Bij binnenkomsten hangen de kinderen zelf hun jas op en ruimen hun tas op.
- In de kring zingen we met elkaar het 'Goedemorgenlied'.
- Voor het fruit eten zingen we het liedje *Smakelijk eten*.
- Bij de aankondiging van het opruimen wordt een herkenbaar lied gezongen.
- Een verjaardag vieren we gezellig in de kring met een mooie feestmuts voor de jarige. De jarige mag daarna (gezonde) traktaties uitdelen.

#### **4.10 Belonen en corrigeren, omgaan met conflicten**

Van complimentjes zie je kinderen groeien. Een vrolijke tekening gemaakt, goed gegeten, lekker gespeeld, voor het eerst een woord gezegd of goed geholpen met opruimen: allemaal voorbeelden van momenten waarop we kinderen laten merken dat ze het goed doen. We benoemen daarbij gericht wat ze goed hebben gedaan. Het 'belonen' kan bijvoorbeeld een duim in de lucht, een compliment in woorden, een knipoog of glimlach of iets speciaals mogen doen. Als een kind negatief gedrag laat zien is er een verschil tussen vervelend gedrag vertonen of echt stout zijn. Vaak is een boze of teleurgestelde blik al genoeg. Maar als een kind over een grens gaat is alleen boos kijken niet voldoende. De PM'er geeft aan dat het dit gedrag niet kan: *"Wat ik zie vind ik niet leuk"* en vertelt daarna wat er wordt verwacht: *"Ik verwacht dat je stopt met het gooien van duplo"*. Blijft het kind doorgaan? Dan vertelt de PM'er hoe het kind zich kan verbeteren in 2 positieve keuzes: *"Of je stopt nu met gooien en gaat met de duplo iets bouwen of je gaat aan tafel kleuren"*. Als het kind toch doorgaat, heeft het gekozen voor het kleuren (maar voor een kind kan het toch een teleurstelling zijn dat het nu niet meer met de duplo mag spelen). De PM'er toont begrip voor die teleurstelling: *"Ja, je had liever toch met de duplo gespeeld. Er komen nog meer keren waarop dat kan. Je hebt ervoor gekozen om nu te gaan kleuren"*.

Een conflict tussen kinderen wordt na afloop weer 'goedgemaakt'. Kinderen leren sorry zeggen en na een conflict weer samen spelen.

## 5. Veiligheid en gezondheid

### 5.1 Veiligheid en gezondheidsbeleid

Peuteropvang de Kabouters biedt opvang in een veilige & gezonde omgeving die voldoende ruimte biedt aan het spelenderwijs stimuleren van de ontwikkeling. Dat houdt in dat we zoveel mogelijk de risico's binnen onze organisatie inschatten. We beschermen kinderen voor risico's met een mogelijk ernstig gevolg en leren kinderen omgaan met kleine risico's.

Bij het inschatten (en inventariseren) van risico's op het gebied van veiligheid en gezondheid maken we gebruik van de *risico-inventarisatie veiligheid en gezondheid*, een hulpmiddel dat inventarisatielijsten biedt voor op de locaties. Daarnaast zijn de pedagogisch medewerkers volgens afspraak alert op defecten en onveilige situaties zodat hier direct op ingespeeld kan worden. Nieuwe medewerkers worden ingewerkt op het beleid rondom veiligheid en gezondheid.

Per locatie wordt jaarlijks een inventarisatie van mogelijke risico's gemaakt. Deze worden beschreven en opgenomen in een actieplan. Daarnaast worden vanuit de pedagogisch medewerkers en leidinggevendenden verbeteracties aangegeven zoals afgesproken in de werkinstructie *Dat kan beter!*. Alle verbeteracties worden opgenomen in een totaaloverzicht. Hierop worden ook kleine defecten en inrichtingswensen bijgehouden. Bij de uitvoering van de acties wordt vanzelfsprekend prioriteit gegeven aan het verhelpen van een onveilige of ongezonde situatie. Tijdens de groepsbespreking en/of teamvergadering wordt geëvalueerd of de actie die is ingezet, heeft geleid tot verbetering.

Bij teamvergaderingen of groepsbesprekingen zijn het beleidsplan veiligheid en de onderliggende afspraken (werkinstructies) een bespreekpunt. We zorgen er met elkaar voor dat pedagogisch medewerkers betrokken zijn en blijven bij het beschermen van kinderen en volwassenen tegen risico's met ernstige gevolgen en het leren omgaan met kleine risico's.

### 5.2 Gezonde voeding

Gezonde voeding is van belang voor de ontwikkeling van kinderen en voorkomt overgewicht. Overgewicht heeft veel gevolgen voor de gezondheid. Vaak zie je dat kinderen met overgewicht ook op latere leeftijd last van overgewicht houden. Het is dan ook van belang om kinderen al jong gezonde voedingsgewoonten aan te leren, want: jong geleerd is oud gedaan! Gezonde voeding levert de voedingsstoffen die nodig zijn om een lichaam gezond te houden. Elk voedingsmiddel bevat verschillende voedingsstoffen in wisselende hoeveelheden. Door gevarieerd te eten, is de kans het grootst dat je voldoende van alle voedingsstoffen binnenkrijgt en daardoor minder kans op tekorten hebt. De peuters krijgen bij de opvang 's ochtends alvast fruit aangeboden om zo al wat vitamines binnen te hebben.

## **Voedselallergie**

Bij het intakegesprek bespreken we met ouders of er sprake is van bepaalde allergieën waar we rekening mee moeten houden. Dit kan natuurlijk ook op een ander moment in de opvangperiode aan de orde komen. Het hangt af van de soort en de ernst van de allergie of wij zelf vervangende voedingsmiddelen kunnen bieden of dat we aan ouders vragen om dit mee te nemen. Eventuele allergieën staan beschreven op de 'noodkaart' in de groep zodat iedereen direct kan zien welke kinderen welke allergieën hebben.

## **Wensen van ouders**

Wanneer een kind vanuit een bepaalde levensovertuiging bepaalde voedingsmiddelen niet mag eten, overleggen we met ouders over een mogelijke vervanging. We doen zoveel mogelijk ons best om hierbij aan de wensen van ouders tegemoet te komen.

## **5.3 Ziekte & medicijngebruik**

Is het verstandig dat een ziek kind in de groep blijft? Deze vraag is niet zomaar met ja of nee te beantwoorden. Een kind kan bijvoorbeeld koorts hebben en tegelijkertijd net zo vrolijk spelen als anders. Een ander kind is wat hangerig, heeft geen koorts, maar zit duidelijk niet lekker in z'n vel. Bij ziekte (of het vermoeden daarvan) kijken we daarom goed naar hoe het kind zich voelt. Maar het is ook belangrijk dat we kijken naar wat het zieke kind voor de rest van de groep betekent. Een ziek kind heeft vaak meer zorg en aandacht nodig dan we in een groep kunnen bieden. We nemen contact met ouders op als het kind niet lekker is en overleggen op dat moment wat het beste is voor het kind.

### *Medicijngebruik*

Binnen de peuteropvang worden er meestal geen medicijnen gegeven. Wanneer een kind al medicijnen krijgt wordt dit vaak thuis, buiten de opvanguren gegeven.

Wanneer een kind wel een medicijn onder opvangtijd nodig heeft kan dit gegeven worden mits ouders hier vooraf schriftelijk toestemming voor hebben gegeven op het registratieformulier medicijngebruik.

### *Geen paracetamol*

Paracetamol wordt veel gebruikt en lijkt een 'onschuldig' medicijn. Door het gebruik van paracetamol bestaat echter het risico dat symptomen onderdrukt worden, wat tot een foute inschatting kan leiden. Een kind kan ernstiger ziek zijn dan je denkt te zien. Wij vragen ouders het te melden als hun kind 's nachts of 's ochtends paracetamol heeft gekregen. Bij de peuteropvang geven wij kinderen (zonder schriftelijke doktersverklaring) geen paracetamol.

## **5.4 Hoofdluis**

Bij de opvang controleren we, net als op school, de kinderen na de schoolvakanties op hoofdluis. Heeft een kind hoofdluis? Dan mag het na behandeling weer naar de opvang komen. Wij volgen het landelijk protocol bij het constateren van hoofdluis.

## **5.5 Veilig in de zon**

We smeren de kinderen in voordat ze de zon in gaan en herhalen het insmeren gedurende de dag. We laten de kinderen zoveel mogelijk in de schaduw spelen.

## **6. De pedagogisch medewerkers**

### **6.1 Deskundigheid**

Peuteropvang de Kabouters heeft een hecht team met deskundige pedagogisch medewerk(st)ers. Deze beroepskrachten zijn in het bezit van de vereiste beroepskwalificaties.

#### **Vaste gezichten**

Iedere groep heeft zoveel mogelijk z'n eigen vaste medewerk(st)ers zodat kinderen en ouders vertrouwde gezichten zien en elkaar goed kunnen leren kennen. Bij de start van de opvang informeren wij u over de vaste gezichten van uw kind. Bij ziekte of vakantie van een pedagogisch medewerkster zorgen we voor vervanging door een collega van een andere groep of zetten we één van onze vaste invalkrachten in.

#### **VE groepen**

Al onze beroepskrachten op de peuteropvang (VE groepen) zijn in het bezit van een diploma dat kwalificeert voor het werken in de kinderopvang met daarnaast een certificaat van de vereiste VE scholing en 3F taaleis.

#### **KinderEHBO**

Om adequaat te kunnen handelen bij incidenten is het (volgens de wet) noodzakelijk dat er op elk kindercentrum een volwassene met een kinder-EHBO-certificaat aanwezig is tijdens openingsuren. We streven ernaar dat alle beroepskrachten in het bezit zijn van een kinder-EHBO certificaat.

#### **Instructie en overleg**

Met elkaar werken we volgens de normen die worden gesteld door de Wet kinderopvang en de daaruit voortvloeiende werkinstructies. U kunt hierbij denken aan de beleidsplannen en werkinstructies op het gebied van o.a.: gezonde voeding, medicijngebruik, kindermishandeling en uitstapjes.

#### **Coaching pedagogisch medewerkers**

Door middel van pedagogische coaching wordt bijgedragen aan de professionele ontwikkeling van medewerkers en aan deskundigheids- en kwaliteitsbevordering. Bij het coachen van de pedagogisch medewerker kunt u denken aan een individueel ontwikkelgesprek, coaching-on-the-job, video-interactiebegeleiding of een groepsconsultatie binnen een trainingstraject. Binnen de organisatie wordt binnen de peuteropvang minimaal 88 uur per jaar (2024) aan pedagogisch coaching besteed, waarbij elke medewerker minimaal 1 uur coaching krijgt en de overige uren naar behoefte kunnen worden verdeeld.

## **6.2 Stagiaires en vrijwilligers**

Stagiaires krijgen de mogelijkheid om het vak van pedagogisch medewerker in de praktijk te leren. Het kan hierbij gaan om stagiaires van de beroepsopleidende leerweg (BOL) of beroepsbegeleidende leerweg (BBL). Op verschillende locaties bieden wij ook een plek aan snuffelstagiaires en vrijwilligers.

### **De BOL student:**

1. komt voor een vooraf vastgestelde periode stagelopen;
2. staat als extra kracht ingedeeld op een groep;
3. staat niet alleen op de groep;
4. wordt begeleid door een gediplomeerde pm'er (waarbij de pm'er wordt ondersteund door de praktijkopleider);

## **6.3 Continue screening van medewerkers**

Iedereen die werkt binnen de kinderopvang heeft een Verklaring omtrent gedrag (VOG) nodig en moet zich inschrijven het Personenregister Kinderopvang. Met het personenregister worden medewerkers continu gescreend (op strafbare feiten die belemmerend of bezwaarlijk zijn bij het werken met kinderen).

### **Wie ingeschreven moeten staan in het personenregister:**

- vaste en tijdelijke medewerkers, uitzendkrachten, stagiaires, vrijwilligers, zelfstandigen, en de houder of het bestuur van de organisatie;
- administratief personeel met toegang tot gegevens van kinderen;
- iedereen die structureel aanwezig is tijdens opvanguren. Iemand is structureel aanwezig als hij minstens 1 keer in de 3 maanden minimaal een halfuur tijdens opvanguren op de locatie is. Bijvoorbeeld de huishoudelijke hulp of de voorleesvrijwilliger die tijdens opvanguren op bezoek komt.



## **7. Contact en samenwerking met ouders**

### **7.1 De samenwerking met ouders**

Geïnteresseerde ouders nodigen we uit voor een rondleiding. We nemen een kijkje bij de groepen, vertellen onze werkwijze en beantwoorden vragen van ouders. Bij de rondleiding krijgen ouders informatie mee om thuis op het gemak te kunnen lezen.

Tijdens de opvang betrekken we de ouders zoveel mogelijk. Er vindt regelmatig overleg plaats en we houden zoveel mogelijk rekening met de wensen van ouders met betrekking tot de verzorging van het kind. Als u uw kind 's ochtends komt brengen, kunt u, als u dat wenst met de PM'er bespreken of er nog bijzonderheden zijn, of met de ouders van de nieuwe vriendjes van uw kind bijpraten. Aan het einde van de ochtend bij het ophalen vertellen we hoe het is gegaan. Ouders kunnen altijd met vragen, opmerkingen of klachten bij ons terecht.

Via onze Nieuwsbrief en het ouderportaal houden we ouders op de hoogte van actuele informatie en leuke (achtergrond)informatie en wetenswaardigheden. Het contact met ouders vinden wij heel belangrijk, daarom bieden we na iedere observatie een 'tien-minuten gesprek' en is er een jaarlijkse (thema)ouderavond. We zijn ook te vinden op Facebook, hierop laten we leuke activiteiten zien of kondigen we een activiteit aan. We gaan zorgvuldig om met het gebruik van foto's van kinderen. Als u liever niet heeft dat er foto's worden gepubliceerd waar uw kind(eren) op staat dan horen wij dat graag.

### **7.2 Ouderraad**

Peuteropvang de Kabouters heeft een ouderraad. De ouderraad heeft tot doel:

- de belangen van kinderen en ouders zo goed mogelijk te behartigen en de ouders te vertegenwoordigen;
- de verantwoordelijkheid van de ouders voor de opvoeding van de eigen kinderen te realiseren, door invloed uit te oefenen op het beleid van het kinderdagverblijf;
- de communicatie tussen directie, PM'er en ouders te bevorderen;
- het kwaliteitsbeleid van het uitvoerend werk in de peuteropvang mede te bepalen.

Om haar doel te bereiken en invulling te geven aan haar bevoegdheden overlegt de ouderraad een aantal keer per jaar met haar leden en de directie van Peuteropvang de Kabouters. De ouderraad geeft adviezen en levert een bijdrage aan ouderavonden. De ouderraad verstrekt de ouders heldere informatie over haar activiteiten en is aanspreekpunt voor opmerkingen/klachten van ouders.

### **7.3 Omgaan met verschillen tussen 'thuis' en opvang**

Uitgangspunt hierbij is dat er zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de wensen van ouders. Wij proberen zoveel mogelijk flexibel te zijn. Het werken met een groep zorgt er wel voor dat niet voor 100% aan alle individuele wensen tegemoet gekomen kan worden. Wanneer er een verschil is tussen de wensen van ouders en de mogelijkheden van de opvang, proberen we zoveel mogelijk tot elkaar te komen.

### **7.4 Ouders betrekken bij ons pedagogisch denken en doen**

We organiseren jaarlijks een ouderavond waar verschillende onderwerpen aan de orde komen. Ook houden wij met regelmaat een klant tevredenheids onderzoek, waarin we de ouders vragen naar hun tevredenheid over ons dagverblijf. Het pedagogisch beleidsplan wordt jaarlijks besproken met de Ouderraad.